

ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิด เกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542¹

ชัชฎาพร พัยคุษา²

จากการศึกษาปัญหาเกิดขึ้นจากการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมาและสำคัญของปัญหาการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ ที่ส่งกระทบต่อการจัดซื้อจัดจ้างในหน่วยงานภาครัฐ เพื่อนำมาวิเคราะห์ปัญหาในการดำเนินคดีที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. กับกรมสอบสวนคดีพิเศษ ทำให้ให้เห็นถึงปัญหาในกระบวนการดำเนินคดีในขั้นตอนต่าง ๆ และเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหในเรื่องดังกล่าว ซึ่งความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐนั้น เป็นปัญหาใหญ่ของสังคมไทยที่มีมาเป็นเวลานานต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน โดยเกิดจากการเข้าแทรกแซงการจัดซื้อจัดจ้างซึ่งเป็นหนึ่งในกระบวนการบริหารงานของรัฐที่มีเงินงบประมาณ รั่วไหลจากการทุจริตมากที่สุด และมีการทุจริตเพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะในโครงการใหญ่ ๆ ที่มีมูลค่าการจัดซื้อจัดจ้างค่อนข้างสูง ทำให้รัฐบาลเสียหายมูลค่าหลายแสนล้านบาท ดังที่ปรากฏให้เห็นในสื่อต่าง ๆ และในยุคปัจจุบันประชาชนค่อนข้างให้ความสนใจกับขั้นตอนการดำเนินคดีตลอดจนการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ

เมื่อได้ศึกษาถึงรูปแบบและขั้นตอนวิธีการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 ทำให้เห็นว่ายังคงมีปัญหาในการดำเนินการสอบสวนในความผิดที่เกิดขึ้นกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ดังนี้

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์จตุพร วงศ์ทองสวรรค์ และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์จรัส เล็งวิทยา และรองศาสตราจารย์ประเทือง ธนิยผล

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนกลาง) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ปัญหาประการแรก คือ ปัญหาความล่าช้าในการดำเนินคดี ส่งผลทำให้หลายคดีที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขาดอายุความ เนื่องจากหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติความผิดว่าด้วยการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 ก็คือ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่มีอำนาจในการสอบสวนเพื่อดำเนินคดี ตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 บัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เท่านั้น มีอำนาจสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยของรัฐ แม้ว่ากรมสอบสวนคดีพิเศษ จะมีอำนาจในการสอบสวนเรื่องที่มีมูลน่าเชื่อว่ามีกระทำความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาเพื่อเป็นผู้มีสิทธิทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ที่มีข้าราชการหรือนักการเมืองร่วมกันในการกระทำความผิดให้เป็นอำนาจการสอบสวนของกรมสอบสวนคดีพิเศษ แต่ก็ยังคงมีปัญหาในการที่ต้องส่งสำนวนการสอบสวนไปยังคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มาตรา 61 มาตรา 63 ประกอบ มาตรา 65 โดยปกติพนักงานสอบสวนคดีพิเศษก็จะทำการสอบสวนและสรุปสำนวนส่งไปยังคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพื่อพิจารณา แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือ การที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติต้องรับผิดชอบคดีจำนวนมหาศาล จากสถิติแนวโน้มคดีทุจริตภาครัฐที่เพิ่มมากขึ้น ประกอบกับการที่ต้องส่งสำนวนสอบสวนกลับไปกลับมาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. กับกรมสอบสวนคดีพิเศษ ยังคงมีขั้นตอนที่ทำให้การดำเนินคดีเกิดความล่าช้าและสร้างขั้นตอนให้แก่หน่วยงานในการดำเนินการสอบสวนในความผิดที่เกิดขึ้นกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทำให้การดำเนินการเรื่องดังกล่าวไม่ต่อเนื่อง อาจส่งผลเสียต่อรูปคดีและดำเนินการแสวงหาพยานหลักฐานได้ไม่ทันเวลาที่ก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติ จนอาจทำให้คดีขาดอายุความได้

ปัญหาประการที่สอง ปัญหาเกี่ยวกับการรวบรวมพยานหลักฐานและการพิสูจน์ความผิด ความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาของหน่วยงานรัฐ หรือการฉ้อ เป็นการสมยอมกันระหว่างผู้เสนอ ราคาด้วยกันเอง หรือเป็นการร่วมมือระหว่างผู้เสนอราคา เจ้าหน้าที่ของรัฐ และผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง วิธีการส่วนใหญ่จะเป็นการพบปะเจรจา หรืออาจจะมีการใช้เครื่องมือในการ สื่อสาร โดยไม่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร พยานหลักฐานส่วนใหญ่จึงอยู่ที่ตัวผู้กระทำความผิด อีกทั้งขั้นตอนในการดำเนินงานของหน่วยงานที่มีอำนาจในการตรวจสอบจึงเป็นการ ยากที่จะหาพยานหลักฐานว่าใครร่วมมือกันบ้างและใครเป็นผู้รับสินบน ในการดำเนินการ แสวงหาข้อเท็จจริง ในทางปฏิบัติส่วนมากจะไม่ค่อยปรากฏหลักฐานเป็นเอกสาร ทำให้การ แสวงหาหลักฐานค่อนข้างยาก การเรียกพยานเอกสาร จากหน่วยงานก็ใช้เวลาค่อนข้างนาน ทำให้การดำเนินคดีล่าช้าและกฎหมายมิได้กำหนดวิธีการแสวงหาพยานหลักฐานโดยวิธีอื่น ซึ่งเมื่อ พิจารณาตามมาตรา 15 พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของ รัฐ พ.ศ. 2542 มิได้หนดวิธีการแสวงหาพยานหลักฐานได้โดยการใช้มาตรการพิเศษดังเช่นวิธีการ แสวงหาพยานหลักฐานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ตามมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติกรม สอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ตลอดจนการแสวงหาพยานหลักฐานในปัจจุบันนั้นเป็นเรื่องที่ยาก เนื่องจากมีเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้และวิธีการดำเนินการฉ้อประมูลหรือการสมยอมราคาก็ มีความซับซ้อนมากขึ้น รวมถึงกฎหมายก็ไม่ได้ให้อำนาจกับคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการ แสวงหาพยานหลักฐานได้ด้วยวิธีการอื่นใดที่เหมาะสมหรือมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ปัญหาประการที่สาม คือ ปัญหาในการติดตามตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ นอกจาก กระบวนการในการสรุปสำนวนเพื่อส่งให้อัยการสูงสุดฟ้องคดีต่อศาลแล้วนั้น ซึ่งโดยส่วนมากผู้ การทำความผิดในกรณีที่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือผู้มีอิทธิพลหากทราบว่าตนกำลัง จะถูกสอบสวนหรือดำเนินคดีก็มักจะมีการหลบหนีออกนอกประเทศ อย่างเช่น ประเทศ สวิสเซอร์แลนด์ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ หรือประเทศสิงคโปร์ ดังนั้น แม้ว่าในปัจจุบันจะมีการ แก้ไขกฎหมายในเรื่องอายุความ โดยกำหนดให้ในการดำเนินคดีอาญา ถ้าผู้ถูกกล่าวหาหรือ จำเลย หลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาลกฎหมาย ไม่ให้นับ ระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ และเมื่อศาลได้มี คำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำเลยถ้าจำเลยหลบหนีไปในระหว่างต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ ลงโทษกฎหมายไม่ให้นับอายุความในระหว่างที่จำเลยหลบหนี ทั้งนี้ เป็นไปตามมาตรา 7 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 ที่

บัญญัติว่า ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ถ้าผู้ถูกกล่าวหา หรือ จำเลยหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาล มิให้นำระยะเวลาที่ ผู้ถูกกล่าวหา หรือจำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ และเมื่อได้มีคำพิพากษาถึง ที่สุดให้ลงโทษจำเลย ถ้าจำเลยหลบหนีไปในระหว่างต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ มิให้นำ บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 98 มาใช้บังคับ

จะเห็นว่าความยากลำบากในการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่มีอิทธิพล โดยเฉพาะใน เชิงกฎหมาย ซึ่งเห็นได้ว่าการแก้ไขกฎหมายในเรื่องของอายุความก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหา เกี่ยวกับการหลบหนีของผู้มีอิทธิพลได้ การในบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวยังคงมีปัญหาเกิดขึ้น โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาถึงผู้มีอำนาจหรือมีสถานะทางการเมือง ที่เป็นผู้กระทำความผิดหรือมี ส่วนร่วมกับการกระทำความผิดกระทำความผิด มักจะใช้อำนาจและเงินเพื่อการหลบหนีไปยังที่ อื่น ๆ ที่ไม่มีข้อตกลงการส่งตัวกลับมายังประเทศที่ร้องขอ นั้นหมายความว่าปัญหาดังกล่าวยังคง อยู่ ถึงแม้ว่ากฎหมายจะมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงไปเพียงใดก็ตาม

ดังนั้น จึงเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาเพิ่มเติมทางมาตรการทางกฎหมายและมาตรการใน ด้านอื่น ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการแก้ไขปัญหการกระทำความผิดในการเสนอ ราคาต่อหน่วยงานของรัฐ ดังนี้

1) เสนอให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อ หน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 มาตรา 14 ที่บัญญัติให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. หน่วยงานเดียว มีอำนาจดำเนินคดีในความผิดที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ กระทำ ความผิดหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิด และเป็นการกระจายอำนาจสอบสวน โดยเพิ่ม มาตรา 14/1 เพิ่มอำนาจให้พนักงานสอบสวน กรมสอบสวนคดีพิเศษเข้ามามีอำนาจดำเนินคดีได้ อีกหน่วยงานหนึ่งโดยเริ่มสอบสวนและสรุปสำนวนได้ หากเป็นกรณีที่มีความปรากฏต่อกรม สอบสวนคดีพิเศษและกรมสอบสวนสวนคดีพิเศษรับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาแล้ว โดยไม่ จำต้องส่งสำนวนมายังคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อมีมติและส่งเรื่องขึ้นก่อน เพื่อเป็นการเร่งรัด กระบวนการและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการทำให้การสอบสวนเริ่มต้นได้ทันที ในการ เร่งรัดนี้จะเป็นการช่วยลดระยะเวลาในการดำเนินคดีและเพิ่มความเชื่อมั่นของประชาชนใน กระบวนการยุติธรรม นอกจากนี้ ยังช่วยเพิ่มความเกรงกลัวแก่ผู้กระทำความผิดมากขึ้นเพราะ

ต้องเผชิญกับการสอบสวนและการดำเนินคดีโดยเร็ว นับเป็นมาตรการที่สำคัญในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในการเสนอราคาของหน่วยงานรัฐในทางอื่น ๆ ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐและเอกชนในการร่วมสอบสวนและดำเนินคดีเป็นสิ่งที่สำคัญเพื่อให้มั่นใจว่าการกระทำความผิดจะได้รับการตรวจสอบและดำเนินคดีอย่างเที่ยงตรง ทั้งนี้เพื่อให้ระบบยุติธรรมและเป็นกลางมีประสิทธิภาพในการปราบปรามการทุจริตในการเสนอราคาของหน่วยงานรัฐอย่างมีความเชื่อถือจากประชาชน

2) การพิสูจน์ความผิดความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาของหน่วยงานรัฐ หรือการฮั้ว เป็นการสมยอมกันระหว่างผู้เสนอราคากับกันเอง หรือเป็นการร่วมมือระหว่างผู้เสนอราคา เจ้าหน้าที่ของรัฐ และผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง วิธีการส่วนใหญ่จะเป็นการพบปะเจรจา หรืออาจมีการใช้เครื่องมือสื่อสาร โดยไม่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร พยานหลักฐานส่วนใหญ่อยู่ที่ตัวผู้กระทำความผิด อีกทั้งมาตรการพิเศษ อาทิเช่น การดักฟังทางโทรศัพท์ หรือการเจาะข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ก็ยังไม่มีการบังคับใช้กับพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 จึงเป็นการยากที่จะหาพยานหลักฐานว่าใครร่วมมือกันบ้าง เป็นเรื่องรูปแบบวิธีในการรวบรวมพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้กระทำผิด และปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ก็คือ การใช้เวลารวบรวมพยานหลักฐานในขณะนั้นได้ใช้เวลาจำกัดเพียงชั่วระยะเวลากระทำผิดเท่านั้น ซึ่งหากพิจารณาพฤติการณ์ขณะกระทำความผิดทฤษฎีเกี่ยวกับความผิดเกี่ยวกับการสมยอมราคา การสมยอมราคา ผู้ศึกษาจึงเห็นควรให้มีการแก้ไขกฎหมายในเรื่องของการดำเนินการแสวงหาพยานหลักฐาน เพื่อให้สามารถรวบรวมพยานหลักฐานได้อย่างครบถ้วนทำให้เกิดการดำเนินคดีอย่างมีประสิทธิภาพจึงเสนอให้มีการใช้มาตรการในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหา รวบรวมพยานหลักฐานเพื่อเพิ่มเติมมาตรการทางด้านกฎหมายโดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 มาตรา 15 วรรค 2 ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการแสวงหาพยานหลักฐานของกรมสอบสวนคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาบังคับใช้ได้โดยอนุโลม

3) สืบเนื่องจากกระทำความผิดของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อพิจารณาตามเจตนารมณ์ของกฎหมายในการดำเนินคดีเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติความผิดว่าด้วยการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 มาบังคับโทษเพื่อให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดแต่จากอดีตที่ผ่านมามักจะปรากฏตามข่าวหรือตามหน้าหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับคดีฮั้วประมูลว่า

นักการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีตำแหน่งสูงๆ นั้นได้เดินทางหลบหนีออกไปนอกประเทศ ถึงแม้จะมีการแก้ไขกฎหมายในเรื่องของอายุความตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 ที่บัญญัติว่า ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ถ้าผู้ถูกกล่าวหา หรือจำเลยหลบหนีไป ในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาล มิให้นำระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหา หรือจำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ และเมื่อได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำเลย ถ้าจำเลยหลบหนีไป ในระหว่างต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ มิให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 98 มาใช้บังคับ แต่ก็ตาม แต่ในการติดตัวผู้กระทำความผิด เช่น นักการเมืองหรือผู้มีอิทธิพลกว้างขวาง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับสูงที่ฐานะทางการเงินดี มักจะหนีหลบหนีคดีไปอยู่ในต่างประเทศ และใช้ชีวิตอยู่อย่างสุขสบายโดยมักจะเลือกไปอยู่ในประเทศที่ไม่อยู่ในภาคีสันติสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

แนวทางการแก้ไขปัญหาของรัฐบาลไทยควรจะเข้มงวดในการติดตามตัวผู้กระทำความผิดเพื่อนำตัวกลับมาอยู่ในอำนาจของศาลไทย แม้จะไม่มีสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศต่อกันไว้ก็ตาม แต่หากรัฐเห็นสมควรก็อาจส่งตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ต้องคำพิพากษาให้ลงโทษ ข้ามแดนให้แก่ประเทศผู้ร้องขอได้ แต่ความผิดที่จะให้มีการส่งตัวข้ามแดนนั้นจะต้องเป็นความผิดซึ่งกฎหมายไทยกำหนดให้ลงโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 1 ปี โดยจะต้องมีคำร้องขอจากรัฐบาลต่างประเทศมายังรัฐบาลไทย ประเทศที่ร้องขอเมื่อได้รับตัวผู้ร้ายข้ามแดนไปแล้วจะควบคุม ดำเนินคดี หรือลงโทษจำเลยในความผิดอย่างอื่นนอกเหนือจากความผิดที่อนุญาตให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนนั้นไม่ได้ แม้ว่าความผิดนั้นจะมีอัตราโทษที่กฎหมายกำหนดไว้ต่ำกว่าความผิดที่อนุญาตให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนก็ตาม ดังนั้น รัฐบาลไทยควรมีมาตรการอย่างจริงจังในการที่จะไปทำข้อตกลงกับประเทศต่าง ๆ ที่ส่วนใหญ่ผู้กระทำความผิดมักจะหลบหนีไปอยู่ในประเทศนั้น ๆ เช่น ประเทศ สิงคโปร์ จอร์เจีย สวิตเซอร์แลนด์ ปานามา ชิลี และสหรัฐอเมริกา เม็กซิโก เป็นต้น โดยขอความร่วมมือในด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในประเทศหรือรัฐนั้น ๆ ติดตามจับกุมตัวผู้กระทำความผิด หรือขอความร่วมมือประเทศปลายทางในการประสานงานกับด้านการตรวจคนเข้าเมืองหากพบบุคคลดังกล่าวเป็นบุคคลตามหมายจับของประเทศไทย เพื่อส่งตัวกลับมายังประเทศต้นทาง เพื่อดำเนินคดีกับบุคคลนั้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

สุรพล ไตรเวทย์. การสอบสวนคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ

พ.ศ. 2547. พิมพ์ครั้งที่ 2 .กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2549.

ธนาธิป นวรัตน์วรกุล. “ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิด

เกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.2542: กรณีศึกษากรมสอบสวนคดี

พิเศษ” วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2552.

อรรถพล ใหญ่สว่าง. “ท่านรู้จักความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐเพียงใด”

วารสารที่ระลึกครบรอบ 30 ปี สมาคมนักบริหารพัสดุแห่งประเทศไทย

อริยพร โพธิ์ใส. สารพันปัญหากฎหมาย “หลักเกณฑ์ทางกฎหมายในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน”

วารสารมูลนิธิ พุทธกิจจาน - ธันวาคม, 2552.